

Handläggare: Mats Freij
Region Innerstad
Ledningen
Tel: 50826160
mats.freij@gfk.stockholm.se

2002-05-07

Dnr 302-662/2002

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Riktlinjer för textilinsamlingscontainrar. Svar på skrivelse från Jan Björklund (fp) samt uppdrag från gatu- och fastighetsnämnden.

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden godkänner detta utlåtande som redovisning av uppdraget från nämnden.
2. Gatu- och fastighetsnämnden överlämnar och åberopar detta utlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen.

Olle Zetterberg

Göran Gahm

SAMMANFATTNING

För närvarande finns ett drygt 70-tal textilinsamlingscontainrar inom staden. Dessa är placerade dels i anslutning till återvinningsstationerna, dels på privat tomtmark. Systemet med stationerna har rönt kritik: de är fula, bidrar till ökad nedskräpning och tömningen medför störande buller. Inom staden pågår diskussioner om möjligheten att övergå till fastighetsnära insamling av material som omfattas av producentansvar. I de fall där någon form av återvinningsstationer behövs undersöks alternativ utformning och skötsel av anläggningarna. Stockholms karaktär av evenemangsstad och det egna gatumöbleringsprogrammet ställer andra och nya krav på utnyttjandet av offentlig mark. All verksamhet som inte är av oavvisligt samhällsintresse bör bara i undantagsfall beviljas tillstånd att nyttja offentlig mark i staden. Därför föreslås att tillstånd att bedriva insamling av textilier från behållare på allmän mark på sikt inte längre bör beviljas.

Det avtal som finns med de aktuella organisationerna sägs upp så fort förutsättningarna medger. Under tiden beviljas inga nya tillstånd för

textilinsamling på gatumark. Befintliga bygglov bör inte förlängas. Samtliga av de tre nuvarande aktörerna (UFF, Emmaus och Myrorna) har egna lokaler/butiker där inlämnande av textilier kan ske. Staden har inga synpunkter på om privat mark i högre grad än nu utnyttjas för insamlingsändamål.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Gatu- och fastighetsnämnden har den 19 februari 2002 givit kontoret i uppdrag att utreda reglerna för upplåtelse av insamlingscontainrar. Jan Björklund (fp) har i en skrivelse från 2002-02-20 begärt att kommunstyrelse begär in en redovisning från UFF om såväl ekonomi som arbetssätt i organisationen. Gatu- och fastighetskontoret gjorde 1993 en utredning kring UFF och redovisade i februari i år gällande regler för uppställning av insamlingscontainrar. Under våren har Stiftelsen för insamlingskontroll dragit tillbaka UFF:s så kallade 90-konto med motiveringen att UFF inte skött sin ekonomi: insamlade medel har bl a använts för skuldsanering. Övriga klädinsamlade organisationer, Myrorna och Emmaus (saknar 90-konto) har inte erhållit någon motsvarande kritik.

Beskrivning

Materialbolagen är enligt lag ålagda att tillhandahålla insamlingssystem för förpackningar och returpapper. Insamlingsbehållarna står samlade i så kallade återvinningsstationer. Dessa är bygglovpliktiga och utplacerade i samråd med stadsdelsförvaltningarna. När återvinningsstationerna etablerades fördes också insamlingsbehållarna för textil dit. För textilinsamling finns inget lagstadgat producentansvar. Ingen upplåtelseavgift tas ut. För närvarande finns tre verksamma klädinsamlade organisationer i Stockholm: UFF, Emmaus och Myrorna. Varje organisation har möjlighet att ställa upp en insamlingsbehållare inom varje stadsdel. Tillstånd finns för 71 st insamlingscontainrar fördelat på UFF 24 st, Myrorna 22 st och Emmaus 25 st. Alla tillstånd har dock inte utnyttjats. Någon skyldighet för staden att upplåta mark för insamlingsorganisationer finns inte.

Producenterna för förpackningar och returpapper har en lagstadgad skyldighet att samråda med kommunen beträffande insamlingssystem. Renhållningsnämnden företräder sedan ett år tillbaka kommunen i detta samrådsförfarande. Ansvar för markupplåtelse och bygglov för de enskilda återvinningsplatserna övergick från GFN till de 18 stadsdelsnämnderna 2001-09-01. Den fortsatta hanteringen av dess frågor skall därför inte handläggas av Gatu- och fastighetsnämnden.

Kritik mot systemet

Sedan lång tid tillbaka har kritik framförts mot systemet med nuvarande återvinningsstationer och vidhängande textilinsamlingscontainrar. Kritiken har bl a bestått av estetiska synpunkter: stationerna upplevs som fula,

miljösynpunkter: stationerna töms inte tillräckligt ofta och att renhållningen runt om stationerna är bristfällig samtidigt som tömningen av containrarna åstadkommer störande buller. En del av dessa problem beror på att antalet återvinningsstationer är för litet på grund av svårigheten att hitta lämpliga platser. Kraven på fastighetsnära lösningar har blivit allt starkare. Staden söker dessutom alternativa lösningar för insamlingsbehållare placerade i gatumiljön.

Stadsmiljö

Stockholms karaktär av evenemangsstad och stadsdelsförvaltningarnas arbete med att förändra attityderna till nedskräpning ställer nya och annorlunda krav på utnyttjande av gaturummet. Det gatumöbleringsprogram som antagits av gatu- och fastighetsnämnden förutsätter också att gaturummet utnyttjas mer sparsmakat för aktiviteter som inte är av otvetydigt samhällsintresse.

Kontorets förslag/synpunkter

Klädinsamling kan inte betraktas som ett oavvisligt samhällsintresse. Samtliga av de tre nuvarande aktörerna har egna lokaler/butiker där inlämnande av textilier borde kunna ske. I flera fall sker insamling på privat tomtmark vilket, om behov finns, skulle kunna utnyttjas i större utsträckning av de insamlande organisationerna. Det nuvarande avtalet med materialbolagen löper t o m 2007. Klädinsamlingsorganisationerna omfattas genom ett hängavtal till huvudavtalet. Dock måste bygglov erhållas för att på placera ut insamlingscontainrarna. Bygglov ges för det mesta för en period av ett år i taget.

Med hänvisning till ovanstående föreslår kontoret att upplåtelse av offentlig mark för containrar för textilinsamling på sikt upphör.

SLUT